

ส่งออกเงินไตรมาสแรก ... โตจริงหรือ

การค้าโลก ... เศรษฐกิจยุโรปลดถ่วง

แม้ว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ จะเริ่มส่งสัญญาณการฟื้นตัว แต่ดูเหมือนองค์การการค้าโลกก็ยังกังวลใจอย่างมากต่อสภาพเศรษฐกิจในสหภาพยุโรปที่คาดว่าจะ “หยุดนิ่ง” ลากยาวต่อไป ส่งผลให้ประกาศปรับลดตัวเลขคาดการณ์การค้าโลกครั้งใหม่จากร้อยละ ๔.๕ ลงเหลือร้อยละ ๓.๓ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา ซึ่งนับเป็นการปรับลดตัวเลขคาดการณ์เป็นครั้งที่ ๒ จากเดิมที่ประเมินการค้าโลกว่าจะขยายตัวถึงร้อยละ ๕.๖ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา

ทั้งนี้ หนึ่งในความหวังสำคัญของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกก็ได้แก่ การเติบโตของเศรษฐกิจจีน ซึ่งในช่วงไตรมาสแรก เศรษฐกิจจีนมีขนาดราว ๑.๙ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ เติบโตร้อยละ ๗.๗ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ซึ่งแม้จะต่ำกว่าช่วงไตรมาสที่ ๔ ของปี ๒๕๕๕ (ร้อยละ ๗.๙) แต่ก็สูงกว่าเป้าหมายที่รัฐบาลจีนกำหนดไว้ที่ร้อยละ ๗.๕ ซึ่งสะท้อนถึงการเติบโตอย่างมีเสถียรภาพของเศรษฐกิจจีนในช่วงแผนพัฒนา ๕ ปีฉบับที่ ๑๒ (๒๕๕๔-๒๕๕๘) ขณะเดียวกัน หลายฝ่ายต่างคาดว่ามูลค่าการค้าระหว่างประเทศของจีนจะขยายตัวสูงกว่าของเศรษฐกิจหลักอื่น ๆ อยู่มาก และมีแนวโน้มในปี ๒๕๕๖ จะเป็นอีกปีหนึ่งที่มีการเติบโตของการค้า ของจีนจะสูงกว่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยของโลกอยู่ราว ๓ เท่า ซึ่งนั่นหมายความว่าสัดส่วน/บทบาทของการค้า จีนต่อการค้าโลกจะเพิ่มสูงขึ้นต่อไป

อัตราการเติบโตของการค้าโลกและจีน ระหว่างปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ปี	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	
	โลก	จีน
๒๕๕๔	๕.๒	๒๕.๘
๒๕๕๕	๒.๐	๖.๒
๒๕๕๖ (คาดการณ์)	๓.๓	๘.๐

อนึ่ง เศรษฐกิจจีนในปี ๒๕๕๕ ซึ่งใหญ่เป็นอันดับที่ ๒ ของโลก เติบโตร้อยละ ๗.๘ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา ซึ่งนับเป็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราที่น้อยที่สุดในรอบ ๑๓ ปี ทั้งนี้ เนื่องจากจีน

ได้รับผลกระทบจากปัญหาขัดแย้งทางการเมืองและภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหภาพยุโรป สหรัฐฯ และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นตลาดหลักของจีน ขณะเดียวกัน รัฐบาลจีนกำหนดเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๕๖ ไว้ที่ร้อยละ ๗.๕ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา ขณะที่นายทิม คอนดอน (Tim Condon) กรรมการผู้จัดการและหัวหน้าฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจเอเชียของไอเอ็นจี (ING) ประจำสิงคโปร์ ซึ่งมีมุมมองในเชิงบวกกับตลาดจีน คาดการณ์ไว้ว่า เศรษฐกิจจีนในปี ๒๕๕๖ จะเติบโตถึงร้อยละ ๙ เมื่อเทียบกับของปีก่อน

ส่งออกจีนช่วงไตรมาสแรก ... พุ่งทะยาน

สำนักงานบริหารจัดการศุลกากรจีนได้เปิดเผยเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ที่ผ่านมาว่า มูลค่าการค้าฯ ของจีนในช่วงไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๖ มีมูลค่ารวม ๙๗๔,๖๗๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ

๑๓.๔ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยการส่งออกมีมูลค่า ๕๐๘,๘๗๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๘.๔ ขณะที่การนำเข้ามีมูลค่า ๔๖๕,๘๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ ๘.๔ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่งผลให้จีนเกินดุลการค้า ในช่วงไตรมาสแรกอยู่กว่า ๔๓,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของจีนในช่วงไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๖

	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
การค้าระหว่างประเทศ	๙๗๔,๖๗๐	๑๓.๔
การส่งออก	๕๐๘,๘๗๐	๑๘.๔
การนำเข้า	๔๖๕,๘๐๐	๘.๔

ขณะเดียวกัน การค้าระหว่างจีนกับสหรัฐฯ ซึ่งเป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุดของจีนในปี ๒๕๕๕ มีมูลค่ากว่า ๑๑๘,๒๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เติบโตร้อยละ ๑๐.๘ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา ส่วนสำคัญเนื่องจากสัญญาณการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ขณะที่การค้าระหว่างจีน-เกาหลีใต้มีมูลค่ากว่า ๖๓,๓๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ ๔.๙ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน โดยจีนขาดดุลการค้าอยู่ราว ๒๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และนำเข้าในอัตราที่สูงกว่าการส่งออก

ขณะที่การค้าระหว่างจีนกับอาเซียนยังคงขยายตัวในอัตราที่สูงถึงร้อยละ ๑๕.๕ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา และก้าวขึ้นทะลุหลัก ๑๐๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้ ในส่วนของการค้าจีน-ไทย มีมูลค่ากว่า ๑๖,๗๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๓ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยจีนส่งออกไปยังไทยในมูลค่าเกือบ ๗,๔๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวในอัตราที่สูงถึงร้อยละ ๑๐.๒ สินค้าหลักได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ (แผงวงจรรวม โทรศัพท์และอุปกรณ์) เครื่องจักรกล (คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ) และเหล็กและเหล็กกล้า ซึ่งมีสัดส่วนรวมกันราวร้อยละ ๖๐ ของมูลค่าการส่งออกโดยรวม

ขณะที่จีนนำเข้าจากไทยในมูลค่า ๙,๓๖๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๔ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน โดยมีสินค้าหลักได้แก่ ยางพารา เครื่องจักรกล เคมีภัณฑ์อินทรีย์สาร พลาสติก เครื่องจักรไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ และผักสด ซึ่งมีสัดส่วนการนำเข้าสูงราวร้อยละ ๘๐ ของมูลค่าการนำเข้าโดยรวม ทั้งนี้ จีนนำเข้ายางพารา เคมีภัณฑ์อินทรีย์สาร พลาสติก และผักจากไทยในช่วงไตรมาสแรกเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมาก

อย่างไรก็ดี การค้าระหว่างจีนกับสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นคู่ค้าระหว่างประเทศที่ใหญ่ที่สุดของจีน มีมูลค่ากว่า ๑๒๔,๔๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ กลับลดลงร้อยละ -๑.๙ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปที่ลากยาวต่อไป ขณะที่การค้าระหว่างจีนกับญี่ปุ่น ซึ่งเป็นคู่ค้าอันดับ ๕ ของจีน มีมูลค่าเกือบ ๗๑,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ดิ่งหัวลงถึงร้อยละ -๑๐.๗ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา ส่วนสำคัญเนื่องจากการอ่อนค่าของเงินเยน เมื่อเทียบกับเงินหยวน ผนวกกับต้นทุนการดำเนินธุรกิจที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการจีน ทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของสินค้าจีนลดลง และการชะลอตัวของตลาดญี่ปุ่น รวมทั้งปัญหากรณีพิพาทเกี่ยวกับหมู่เกาะเตี้ยหยู ซึ่งคุกรุ่นขึ้นอีกครั้งภายหลังการเข้ารับตำแหน่งของผู้นำของทั้งสองฝ่าย

ทั้งนี้ มูลค่าการค้าฯ ในเดือนมีนาคมมีมูลค่ารวม ๓๖๕,๒๖๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ ๑๒.๑ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน โดยการส่งออกมีมูลค่า ๑๘๒,๑๔๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ขณะที่การนำเข้ามีมูลค่าราว ๑๘๓,๐๗๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวถึงร้อยละ ๑๔.๑ โดยมีอุปสงค์นำเข้าในสินค้าคอมมอดิตี (Commodity) ที่ร้อนแรง อาทิ ทองแดง และน้ำมัน ส่งผลให้จีนขาดดุลการค้า ณ เดือนมีนาคมอย่างคาดไม่ถึงที่ ๘๘๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

มูลค่าการนำเข้าดังกล่าวขยายตัวขึ้นสูงผิดความคาดหมายที่บรรดานักเศรษฐศาสตร์เคยประเมินไว้ก่อนหน้านี้ (ว่าจะขยายตัวเพียงร้อยละ ๕) ว่า จีนจะเกินดุลการค้าในเดือนมีนาคมราว ๑๔,๗๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนายไห่ปิน จู (Haibin Zhu) หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์ของเจพี มอร์แกน (JP Morgan) ประจำฮ่องกงให้ข้อสังเกตว่า ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา การขยายตัวของการนำเข้าจีนยังไม่สูงนักเมื่อเทียบกับการส่งออก สอดคล้องกับความเปราะบางของอุปสงค์ภายในประเทศ ซึ่งทำให้รัฐบาลจีนเริ่มวิตกกังวล แต่เมื่อมูลค่าการนำเข้าในเดือนมีนาคมที่ผ่านมากลับแข็งแกร่งเกินคาด นักวิเคราะห์จึงเริ่มมองเห็นสัญญาณของการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ และลดระดับการพึ่งพาภาคการส่งออก จึงถือว่าวงจรเศรษฐกิจจีนอาจเดินมาถึงจุดเปลี่ยน และเป็นแนวโน้มเชิงบวกกับเศรษฐกิจของจีนโดยรวม

การขยายตัวของการนำเข้า ... สัญญาณแรง หรือหลอก

อย่างไรก็ดี นักวิเคราะห์หลายฝ่ายมีข้อสังเกตเกี่ยวกับตัวเลขการค้าฯ ในเดือนมีนาคม ที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งเนื่องจากการหยุดงานยาวนานในช่วงตรุษจีนที่ผ่านมา ทำให้ภาคการผลิตเพื่อการส่งออกอาจไม่ได้ดำเนินการอย่างเต็มที่ แต่ตัวเลขการนำเข้าและส่งออกกลับยังคงขยายตัวอย่างร้อนแรง

นายอลิสแตร์ ธอร์นตัน (Alistair Thornton) เศรษฐกรอาวุโสแห่งไอเอสเอสโกลบอลอินไซต์ (IHS Global Insight) ในกรุงปักกิ่งตั้งคำถามสงสัยในความโปร่งใสของตัวเลขการค้าฯ ในช่วงที่ผ่านมา “ตัวเลขการส่งออกสูงกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการจัดทำเอกสารการส่งออกปลอมให้ตัวเลขสูงกว่าความเป็นจริงเพื่อขอคืนส่วนลดภาษีส่งออก” ซึ่งนายฟรานซิส ลุน (Francis Lun) กรรมการผู้จัดการของ Lyncean Holdings ในฮ่องกงก็ให้ความคิดเห็นเสริมว่า “ผู้ส่งออกจีนอาจรายงานตัวเลขการส่งออกสูงกว่าความเป็นจริงเพื่อขอรับส่วนลดภาษีส่งออก เพราะตัวเลขการค้าระหว่างฮ่องกง-จีนดูจะแตกต่างกันมาก”

อนึ่ง หากพิจารณามูลค่าการค้าระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่-ฮ่องกงในช่วงไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๖ ก็พบตัวเลขการค้าฯ เพิ่มขึ้นอย่างน่าตื่นตะลึง โดยการค้าระหว่างกันมีมูลค่าพุ่งขึ้นเกือบแตะหลัก

๑๑๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวถึงร้อยละ ๗๑.๒ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยการนำเข้าจากฮ่องกงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙.๖ ขณะที่การส่งออกของจีนไปยังฮ่องกงมีมูลค่ากว่า ๑๐๕,๐๐๐ เหรียญสหรัฐฯ (คิดเป็นร้อยละ ๙๖ ของมูลค่าการค้าฯ ระหว่างกัน) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๔.๒ เมื่อเทียบกับช่วงเวลา

เดียวกันของปีก่อน และนี่กระมังที่เป็นสาเหตุให้นักวิชาการออกมาตั้งคำถามสงสัยในความโปร่งใสของตัวเลขการค้าฯ ของจีนในช่วงที่ผ่านมา

นอกจากนี้ แม้กระทั่งผู้ประกอบการของเงินจำนวนมาก โดยเฉพาะกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก ก็ยังไม่ค่อยมั่นใจในตัวเลขการค้าฯ ดังกล่าว เพราะหลายรายรู้สึกว่ายอดคำสั่งซื้อจากลูกค้าต่างประเทศในช่วงที่ผ่านมาไม่ได้เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด แถมกิจการยังต้องเผชิญกับปัญหานับประการ อาทิ ต้นทุนดำเนินการที่สูงขึ้น การเพิ่มค่าของเงินหยวน ความยากลำบากในการแสวงหาแหล่งเงินทุน และการชะลอตัวของตลาดโลก

และยิ่งการประกาศตัวเลขในรายละเอียดโดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการสินค้านำเข้าและส่งออกสำคัญออกมาล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็นด้วยแล้ว ก็พลทำให้ข้อสงสัยของนักวิชาการและผู้ประกอบการดังกล่าว ขยายวงกว้างขึ้น ซึ่งในเรื่องนี้ นักวิเคราะห์บางส่วนเห็นว่า สาเหตุที่ตัวเลขการค้าฯ ในช่วงที่ผ่านมาขาดความน่าเชื่อถือก็อาจเป็นเพราะแรงกดดันทางการเมืองที่รัฐบาลจีนเพิ่งแต่งตั้งคณะผู้บริหารระดับสูงชุดใหม่ อันนำไปสู่การสั่งซื้อล่วงหน้ามากกว่าเดิมเพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความผันผวนทางการเมือง

ในอีกด้านหนึ่ง การที่เราเห็นตัวเลขการนำเข้าในเดือนมีนาคมของจีนพุ่งทะยานสูงขึ้นมากจนทำให้จีนขาดดุลการค้าเป็นครั้งแรกในรอบปีนั้น ก็อาจเป็นเพราะรัฐบาลจีนกำลังเล่น “เอาล้อเอาเถิด” กับรัฐบาลสหรัฐฯ อีกครั้งหนึ่ง เพราะข่าวว่านายจอห์น เคอร์รี (John Kerry) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (Secretary of State) ของสหรัฐฯ มีกำหนดการเดินทางเยือนจีนในช่วงกลางเดือนเมษายนพอดี การประกาศตัวเลขการค้าขาดดุลการค้าในเดือนมีนาคมก็อาจช่วยสร้างบรรยากาศของความร่วมมือในเชิงบวก และเป็นทางออกให้ผู้นำจีนตอบโต้กับสหรัฐฯ ที่พยายามเรียกร้องให้จีนเพิ่มค่าเงินหยวนเมื่อเทียบกับเงินเหรียญสหรัฐฯ ได้ในทางหนึ่ง

ขอให้ท่านผู้อ่านอดใจอีกหน่อย อีกไม่นานเราก็จะได้เห็นหน้าตาของตัวเลขการค้าฯ ในช่วงครึ่งปีแรกแล้วว่าจะเป็นเช่นไร ... **จริงหรือลอง**

รวบรวมและเรียบเรียงโดย

ดร. ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร

อัครราชทูต (ฝ่ายการพาณิชย์) ณ กรุงปักกิ่ง

สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงปักกิ่ง

๑๒ เมษายน ๒๕๕๖